

людей із обмеженими фінансовими можливостями. Тому доцільним є забезпечення скасування прив'язки можливості врахування медичних витрат у складі податкової знижки (згідно встановленого чинним законодавством переліку) до часу запровадження системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, визначення величини таких витрат (зокрема, можливим є їх обмеження граничним розміром доходів, що дає право на податкову соціальну пільгу).

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Тарасенко О.Ю.

кандидат економічних наук, доцент;

Онопрієнко А.І.

студент,

Донецький державний університет управління

АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

За останні декілька років збільшилась чутливість фінансової складової України до величини державного боргу. Це залежить, як від якості роботи інфраструктури фінансового ринку, так і від його розвитку. Також велику роль в цьому питанні відіграють стан боргових показників за попередні роки.

Згідно статті 2 Бюджетного Кодексу України [1] державний борг представлений загальною сумою боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення.

Відповідно типу кредитора державний борг поділяється на:

внутрішній – заборгованість перед кредиторами всередині держави: Національним банком України; перед іншими банками; перед

юридичними особами; перед іншими органами управління; інша заборгованість;

зовнішній – заборгованість перед кредиторами за межами держави: за позиками міжнародних організацій; за позиками, наданими іноземними державами під гарантії уряду; за позиками, наданими іноземними банками; за позиками, наданими іноземними юридичними особами; інша заборгованість [2].

В таблиці 1 наведено дані щодо державного боргу України за 2013-2018 рр.

Таблиця 1

**Державний та гарантований державою борг України
з 2013 по 2018 рр. (млн грн)**

	Загальний борг		Зовніш- ній борг	Відхи- лення (до попе- редн. року)	Внутріш- ній борг	Відхи- лення (до попе- редн. року)
на 31.12. 2013	584 114,1	-	300025,4	-	284088,7	-
на 31.12. 2014	1100564,0	+88,4%	611697,1	+103,9%	488866,9	+72,1%
на 31.12. 2015	1572180,2	+42,9%	1042719,6	+70,5%	529460,6	+8,3%
на 31.12. 2016	1929758,7	+22,7%	1240028,7	+19,0%	689730,0	+30,3%
на 31.12. 2017	2141674,4	+11,0%	1374995,5	+10,9%	766678,9	+11,2%
на 31.12. 2018	2168627,1	+1,3%	1397217,8	+1,6%	771409,3	+0,6%

Джерело: розроблено автором за даними [3]

Таким чином, загальний борг на 31.12.2013 рік складав 584 114,1 млн грн, а на 31.12.2018 рік – 2 168 627,1 млн грн, тобто збільшився на 1 584 513,0 млн грн. Також спостерігається тенденція до збільшення зовнішнього та внутрішнього боргу. За даними на 31.12.2018 р. зовнішній борг перевищує внутрішній борг на 625 808,5 млн грн.

Граничний обсяг внутрішнього і зовнішнього державних боргів визначається ст. 18 Бюджетного кодексу України, згідно якої величина суми боргу не має перевищувати 60% фактичного річного ВВП України. Згідно з вітчизняними і іноземними дослідженнями економічно безпечний рівень державного і гарантованого державою боргу для України наразі становить близько 70% від ВВП [4, с. 7-8].

Чітко простежується, що рівень економічної безпеки в Україні знаходиться під загрозою. Про це свідчать тенденція до швидкого зростання зовнішнього та внутрішнього боргу.

Отже, проаналізувавши вищенаведені дані, можна сказати, що збільшення державного боргу України призведе до збільшення витрат на те, щоб його обслужити. На нашу думку, довгострокові зобов'язання повинні відігравати ключову роль в даному процесі. Насамперед, потрібно спрямувати більше зусиль на вирішення питання щодо зменшення витрат на обслуговування боргу країни та збільшення терміну погашення заборгованості.

Потрібно покращити вже існуючу структуру державного боргу, за допомогою зниження рівня боргового навантаження, а також розвитком фінансової політики й прийняттям нових економічних реформ. Також потрібно реалізовувати отриманні позики інвестуючи у виробництво, збільшувати доходи українського бюджету.

Таким чином, проблемне питання державного боргу України, можливо вирішити тільки за допомогою комплексного підходу до покращення фінансового стану нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 28.01.2019)

2. Державний борг України: поточний стан і ризики, Т. Вахненко, Економіка України. 2008. № 7. С. 37-46.

3. Державний борг України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/2018> (дата звернення: 28.01.2019)

4. Богдан Т. П. Боргова політика держави в умовах глобальної нестабільності, Економіка України. Київ. 2013 р. № 2. С. 7-8.

5. Стан державного боргу України в умовах загострення фінансових ризиків, пов'язаних із гібридною війною. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/derzh_borg-d8023.pdf (дата звернення: 28.01.2019).